

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

กฎมณเฑียรบาลว่าด้วยการสืบราชสันตติวงศ์ พระพุทธศักราช ๒๔๖๗. กรุงเทพมหานคร : นิติเวช, ๒๕๒๗.

กรมศิลปากร. คู่มือนิทรรศการความสัมพันธ์ไทยกับฝรั่งเศส ๓๐๐ ปี “สมเด็จพระนารายณ์และพระเจ้าหลุยส์ที่ ๑๔.” กรุงเทพมหานคร: อมรินทร์การพิมพ์. ๒๕๒๙.

กรมศิลปากร. บรรณานุกรมและสาระสังเขปพระราชนิพนธ์ในพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว. กรุงเทพมหานคร: รุ่งศิลป์การพิมพ์ (๑๙๗๗), ๒๕๔๘.

กรมศิลปากร, พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ พระปฐมเจดีย์. กรุงเทพมหานคร: อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง, ๒๕๔๒.

กัลยาณิวัฒนา, สมเด็จพระพี่นางเธอ เจ้าฟ้า กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์. มหามกุฏราชสันตติวงศ์ พระนามพระราชโอรสธิดา พระราชนัดดา. (ทรงเรียบเรียง) กรุงเทพมหานคร: อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง, ๒๕๔๗.

โกวิท วงศ์สุรวัฒน์. การศึกษากระบวนการยอมรับเอาการศึกษาในรูปโรงเรียนเป็นเครื่องมือที่จำเป็นอย่างหนึ่งการรักษาเอกราชของไทยระหว่าง พ.ศ.๒๔๑๔-๒๔๖๔, ดุษฎีบัณฑิต, สาขาวิชาพัฒนศึกษาศาสตร์, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, ๒๕๒๙.

ไกรฤกษ์ นานา. การเมือง "นอกพงศาวดาร" รัชกาลที่ ๔ พระจอมเกล้ารู้เท่าทันตะวันตก "มิตรภาพอาบยาพิษ". กรุงเทพมหานคร: มติชน, ๒๕๔๗.

ไกรฤกษ์ นานา. การเมือง "นอกพงศาวดาร" รัชกาลที่ ๔ King Mongkut หยุดยุโรปยึดสยาม. กรุงเทพมหานคร: มติชน, ๒๕๔๗.

คนค้นเคย : รวมบทความ ข้อเขียนของบุคคลต่าง ๆ เกี่ยวกับ พลตรี ม.ร.ว.ศุภวัฒน์ เกษมศรี. กรุงเทพมหานคร : ศักดิ์โสภการพิมพ์, ๒๕๕๒.

คาถาพระราชนิพนธ์ในพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวพระราชทานพระนามพระโอรสธิดาและพระนามราชโอรสพระราชธิดาในรัชกาลที่ ๔ พระราชนิพนธ์ในรัชกาลที่ ๕. (พิมพ์ในงานพระราชทานเพลิงพระศพหม่อมเจ้าอัปภัศราภา เทวกุล ท.จ.,รัตน.ภปร.๓ ณ เมรุหน้าพลับพลาอิศริยาภรณ์ วัดเทพศิรินทราวาส วันที่ ๔ มีนาคม พ.ศ.๒๕๒๕) กรุงเทพมหานคร : จันทวานิชย์, ๒๕๒๔.

คณิน สักกายะทิจกุล. การปฏิรูปการเมือง-การปกครองพม่าสมัยพระเจ้ามินดง (ค.ศ. ๑๘๕๓-๑๘๗๘), อักษรศาสตร์มหาบัณฑิต, ภาควิชาประวัติศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, ๒๕๔๔.

จดหมายเหตุพระราชวังบางปะอินและวัดนิเวศธรรมประวัติ. กรุงเทพมหานคร: มูลนิธิสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาดำรงราชภาพและหม่อมเจ้าจางจิตรถนอม ดิศกุล พระธิดา : กองจดหมายเหตุแห่งชาติกรมศิลปากร, ๒๕๓๗.

จุลจักรพงษ์, พระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้า. เกิดวังปารุสก์. พระนคร : คลังวิทยา, ๒๕๑๔.

จันทร์ฉาย ภักดีอคม. ประวัติไทยสมัยเริ่มแรกจนถึงสมัยธนบุรี. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๒๐.

- เจ้าพระยาทิพากรวงศ์. พระราชพงศาวดารกรุงรัตนโกสินทร์ รัชกาลที่ ๑. กรุงเทพมหานคร: กรมศิลปากร, ๒๕๓๑.
- ฉัตรภรณ์ จินดาเดช. การบริหารราชสำนักฝ่ายในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว. วารสารรวมบทความประวัติศาสตร์ ๒๕ (๒๕๕๖): ๑๔๙-๑๕๐.
- ชมรมสายสกุลขุนาค. สกุลขุนาค. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๔๒.
- ชนิดา รัชพลเมือง. พื้นฐานการศึกษา : หลักการและแนวคิดทางสังคม. กรุงเทพมหานคร: ภาควิชาสารัตถศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๓๔.
- ชาคริต ชุ่มวัฒนธรรม. สมเด็จพระราชินีนาถวิกตอเรีย (พ.ศ.๒๓๖๒-๒๔๔๔) : Victoria (1819-1901). ราชวงศ์แห่งมหาอำนาจยุโรปในคริสต์ศตวรรษที่ ๑๙ : ภัยพิบัติและสมเด็จพระราชินีนาถฉบับราชบัณฑิตยสถาน (๒๕๕๕) : ๒๗๕-๒๗๗, ๒๘๘, ๒๙๐ และ ๒๙๓-๒๙๗.
- ชุมนุมบทความไทยกับต่างประเทศ. ใน งานพระราชทานเพลิงศพ พันโท พระวิเศษ สุรการ ๓๐ เม.ย. ๒๕๑๖. นครหลวงฯ: โรงพิมพ์ดุสิตสัมพันธ์, ๒๕๑๖
- ชูลีพร พงศ์สุพัฒน์. “สำเนียงส่อภาษา กิริยาส่อสกุล” เรื่องของฐานันดรศักดิ์ในพงศาวดารมลายู. วารสารของสมาคมภาษาและหนังสือแห่งประเทศไทยในพระราชูปถัมภ์. ๓๐ (๒๕๕๒) : ๘.
- ชูลีพร วิรุณหะ. บุหงารายา : ประวัติศาสตร์จากคำบอกเล่าของชาวมลายู. กรุงเทพมหานคร: คัดกิไสภการพิมพ์, ๒๕๕๑.
- ชาติรี ประกิตนทการ. การเมืองและสังคมในศิลปสถาปัตยกรรม สยามสมัย ไทยประยุกต์ชาตินิยม. กรุงเทพมหานคร: พิมพ์ ณ ฟรินติง เซ็นเตอร์, ๒๕๔๗.
- เซอร์จอห์น เบาริง. ราชอาณาจักรและราษฎรสยาม. กรุงเทพมหานคร: มุลนิธิโตโยต้าประเทศไทย, ๒๕๔๗.
- ฐิติมา อนุกุลวรรธกะ. ไทยศึกษา. กรุงเทพมหานคร: ฝ่ายเอกสารและตำรา สถาบันราชภัฏสวนดุสิต, ๒๕๕๐.
- ณรงค์ พ่วงพิศ. วิธีการทางประวัติศาสตร์กับพัฒนศึกษาศาสตร์. ใน นภาพกรณ์ หะวานนท์, พัฒนศึกษาศาสตร์แห่งการเรียนรู้และถ่ายทอดการพัฒนา, ๑๑๒-๑๑๗. กรุงเทพฯ :บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, ๒๕๓๙.
- ณัฐภัทร จันทรวิช. พระราชพิธีบรมราชาภิเษก. กรุงเทพมหานคร: กรมศิลปากร, ๒๕๓๐.
- ธาวินี จุลพรหม. การศึกษาปราสาทเฉลิมพระเกียรติพระมหากษัตริย์ในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว, วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, ภาควิชาศิลปสถาปัตยกรรม บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, ๒๕๔๙.
- ธีระ นุชเปี่ยม. “ภาษา ความหมาย ความเป็นจริง... ภาค๒” วารสารอักษรศาสตร์ ๑๘ (มิถุนายน ๒๕๓๘-พฤษภาคม ๒๕๓๙) : ๑๒๔,๑๒๖ และ ๑๓๐.
- ธเนศ ขำเกิด. ศัพท์ปฏิรูปการศึกษาที่ควรรู้. กรุงเทพมหานคร : องค์การค้าของสำนักงานคณะกรรมการ สกสศ., ๒๕๔๙.
- ทองต่อ กล้วยไม้ ณ อยู่ธยา. เล่าเรื่องพระจอมเกล้าฯ. กรุงเทพมหานคร: คณะกรรมการอำนวยการจัดงานเฉลิม พระเกียรติพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว, ๒๕๔๘.
- ท่านหญิงแก้ว. กรุงเทพมหานคร: จันวณิชย์, ๒๕๒๔. (งานพระศพ ม.จ.อัปภัศราภา เทวกุล)

- ดวงกมล ไตรวิจิตรคุณ. เอกสารคำสอน วิชา ๒๗๕๖๖๒๗ วิธีวิทยาการวิจัยการศึกษา ๑. ภาควิชาวิจัย และจิตวิทยาการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ดวงกมล อัครมาศ. ความสัมพันธ์ทางการทูตสยาม-ฝรั่งเศส สมัยรัชกาลที่ ๔ จากจดหมายเหตุของ พระณรงศ์วิจิต (จอน บุนนาค). วารสารสังคมมนุษย์. ๒๖ (๒๕๕๐): ๒๙-๕๒.
- दनัย ไชโยธา, บรรณาธิการ. ๕๓ พระมหากษัตริย์ไทย ๕ ทรงครองใจไทยทั้งชาติ. กรุงเทพมหานคร: ฝ่ายวิชาการสำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์, ๒๕๕๓.
- ดำรงราชานุภาพ, สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยา. จดหมายเหตุ เรื่องทรงตั้งพระบรมวงศานุ วงศ์ กรุงรัตนโกสินทร์, พระนคร : โรงพิมพ์โสภณพิพรรฒธนากร, ๒๕๖๘.
- ดำรงราชานุภาพ, สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยา ตำนานเครื่องราชอิสริยาภรณ์จุลจอมเกล้า. (พิมพ์ในงานพระราชทานเพลิงศพ เจ้าจอมมารดาอ่อน ป.จ.ในรัชกาลที่ ๕) พระนคร: โรงพิมพ์ พระจันทร์, ๒๕๑๒.
- ดำรงราชานุภาพ, สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยา พระประวัติสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอฯ กรมพระยาเทวะวงศ์วโรปการ. กรุงเทพมหานคร: กรมศิลปากร, ๒๕๓๙.
- ดำรงราชานุภาพ, สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยา. เรื่องความทรงจำ. พระนคร : โรงพิมพ์ของ สมาคมสังคมศาสตร์แห่งประเทศไทย, ๒๕๐๙.
- เดช ตูลวรรธนะ. เรียนพุทธศาสนาอย่างปัญญาชน เล่ม ๒. กรุงเทพมหานคร, ๒๕๒๒.
- แถมสุข นุ่มนนท์. หลักฐานประวัติศาสตร์ในประเทศไทย. ภาควิชาประวัติศาสตร์ คณะอักษร ศาสตร์มหาวิทยาลัยศิลปากร, ๒๕๓๑.
- นงเยาว์ กาญจนจारी. ดาราวิเศษ. พิมพ์ครั้งที่ ๓. เชียงใหม่ : สุริวงษ์บุ๊คเซ็นเตอร์, ๒๕๓๙.
- นภาพร เล้าสินวัฒนา. การศึกษาจิตรกรรมฝาผนังของพระที่นั่งไพศาลทักษิณ, วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต, ภาควิชาโบราณคดี คณะโบราณคดี มหาวิทยาลัยศิลปากร, ๒๕๔๐.
- นฤมล อีรวัฒน์. พระราชดำริทางการเมืองของพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว, วิทยานิพนธ์ ปริญญามหาบัณฑิต, สาขาวิชาประวัติศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๒๔.
- นฤมล บุณนิม. การศึกษาคุณลักษณะและกระบวนการถ่ายทอดของครูไทยในอดีตและปัจจุบัน, วิทยานิพนธ์ปริญญาดุขฎิบัณฑิต, ภาควิชาสารัตถศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๔๔.
- นริศรา จักรพงษ์, ม.ร.ว.และไอลีน ฮันเตอร์. แคทยา และเจ้าฟ้าสยาม. แปลโดย พันชวัญ ทิพม่อม กรุงเทพมหานคร: อมรินทร์พริ้นติ้ง แอนด์ พับลิชชิ่ง, ๒๕๓๘.
- นิธิ เอียวศรีวงศ์. ประวัติศาสตร์รัตนโกสินทร์ในพระราชพงศาวดารกรุงศรีอยุธยา. กรุงเทพมหานคร: สถาบันไทยคดีศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๒๓.
- เน่งน้อย ศักดิ์ศรี. พระบรมหาราชวัง. กรุงเทพมหานคร: สำนักกราชเลขาธิการ, ๒๕๒๕.
- เน่งน้อย ศักดิ์ศรี. สถาปัตยกรรมพระบรมหาราชวัง เล่ม ๑. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์กรุงเทพ, ๒๕๓๑.
- นัตดา อิศรเสนา. สมญานามผู้มีบรรดาศักดิ์. ม.ป.ท., ๒๕๓๒.
- พระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว, พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว. พระราชสาสน์ในพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว พระราชทานไปยังประเทศอเมริกาและประเทศฝรั่งเศส. กรุงเทพมหานคร: กรมศิลปากร, ๒๕๐๒.

พระเทพมงคลสุธี. พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวกับการพระศาสนา : พระราชประวัติในนา
นิพนธ์. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๔๗.

พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตโต). พจนานุกรมพุทธศาสน์ ฉบับประมวลศัพท์ (ชำระ-เพิ่มเติม ช่วง
ที่ ๑). กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์สหธรรมิก, ๒๕๕๓.

พระมหาปราสาทและพระราชมณเฑียรสถานในพระบรมหาราชวัง. (ในการพระราชทานเพลิงศพ
หม่อมเฉื่อย ทวีวงศ์ ณ อยุธยา) กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์พระจันทร์, ๒๕๐๗.

พระราชพงศาวดารกรุงรัตนโกสินทร์ รัชกาลที่ ๒ ฉบับเจ้าพระยาทิพากรวงศ์ (ข้า บุนนาค) จาก
ต้นฉบับตัวเขียนของสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาเทวะวงศ์วโรปการ.

กรุงเทพมหานคร: สมาคมประวัติศาสตร์ในพระราชูปถัมภ์ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ
สยามบรมราชกุมารี, ๒๕๕๓.

พระราชพงศาวดารกรุงรัตนโกสินทร์ รัชกาลที่ ๔ ฉบับเจ้าพระยาทิพากรวงศ์ (ข้า บุนนาค).

กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ต้นฉบับ, ๒๕๔๗.

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๕

พร้อมกฎกระทรวงที่เกี่ยวข้องและพระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับ พ.ศ. ๒๕๔๕

กรุงเทพมหานคร: กระทรวงศึกษาธิการ, ๒๕๔๕.

พระราชบัญญัติแลประกาศต่างๆ ในรัชกาลที่ ๔ เล่มที่ ๑. กรุงเทพมหานคร: โรงอักษรพิมพ์การ,
๒๔๓๔.

พระราชบัญญัติแลประกาศต่างๆ ในรัชกาลที่ ๔ เล่ม ๔. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์อักษรนิติ, ๒๔๓๘.

พระราชวังและวัดโบราณในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา. (ในงานศพ นายจรัส เกียรติก่อ)

กรุงเทพมหานคร: กรมศิลปากร, ๒๕๑๑.

พระราชหัตถเลขา พระราชนิพนธ์ในพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ภาคภาษาอังกฤษ

รวบรวมและจัดพิมพ์ในโอกาสวันคล้ายวันเกิด พลตรี หม่อมราชวงศ์ศุภวัฒน์ เกษมศรี ๒๖

ตุลาคม พุทธศักราช. ๒๕๕๔.

พิชญา สุ่มจินดา, บรรณาธิการ. ราชประดิษฐพิพิธบรรณ. กรุงเทพมหานคร: วัดราชประดิษฐสถิต

มหาสีมาราม, ๒๕๕๓.

พิไลวรรณ แสงขำ. บทบาทชาวต่างประเทศที่มีต่อการจัดการศึกษาในราชสำนักสมัยรัชกาลที่ ๕

ระหว่างพ.ศ. ๒๔๑๑-๒๔๕๓, ปริญญาพนธ์, สาขาวิชาประวัติศาสตร์ มหาวิทยาลัย

ศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตประสานมิตร, ๒๕๒๒.

เพ็ญศรี ดูก. การต่างประเทศกับเอกราชและอธิปไตยของไทย (ตั้งแต่สมัยรัชกาลที่ ๔ ถึงสิ้นสมัยจอม

พล ป. พิบูลสงคราม. กรุงเทพมหานคร: ราชบัณฑิตยสถาน, ๒๕๔๒.

ผาสุข อินทรารุจ. ศาสตราจารย์เกียรติคุณ ดร.ภาควิชาโบราณคดี คณะโบราณคดี มหาวิทยาลัย

ศิลปากร. สัมภาษณ์, ๑๕ เมษายน ๒๕๕๖.

บรรเจิด อินทุจันทร์ยง. เรียบเรียง. ราชสกุลพระบรมราชวงศ์จักรี. กรุงเทพมหานคร: องค์การค้า

คุรุสภา, ๒๕๓๙.

บัณฑิต อินทรชัยศรี. พระปริชาญาณด้านการปกครองที่เกี่ยวกับการสร้างความมั่นคงภายในพระราช

อาณาจักรของพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว พ.ศ. ๒๔๙๓-๒๕๑๑, วิทยานิพนธ์ปริญญา

- มหาบัณฑิต, สาขาวิชาประวัติศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทร วิโรฒ วิทยาเขต
ประสานมิตร, ๒๕๒๑.
- เบาริ่ง, จอห์น, เซอร์. ราชอาณาจักรและราชรัฐสยาม. ชาญวิทย์ เกษตรศิริ และกัญจิกา ศรีอุดม
บรรณาธิการ. กรุงเทพฯ : มุลนิธิโตโยต้าประเทศไทย, ๒๕๔๗.
- ป. ศาสตรี. รายงานสำรวจตำราพระราชพิธีพราหมณ์สยาม. พระนคร : โรงพิมพ์พระจันทร์, ๒๔๗๔.
ประกาศต่างๆ ในรัชกาลที่ ๔. เล่ม ๔. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์อักษรนิติ, ๒๔๓๘.
- ประชุมประกาศรัชกาลที่ ๔ ภาค ๔ ประกาศปีมะเมีย พ.ศ. ๒๔๐๑. พระนคร : โรงพิมพ์โสภณ
พิพรรฒธนากร, (พิมพ์ในงานพระศพ สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาเทวะวงศ์วโรปการ
ครบศตมทา ๕ ต.ค. ๒๔๖๖)
- ประชุมพงศาวดารภาคที่ ๑๓. พระนคร : โรงพิมพ์โสภณพิพรรฒธนากร (พิมพ์แจกในงานศพ นางสุน
ชาติโอสถ ปีมะแม พ.ศ. ๒๔๖๒)
- ประชุมพงศาวดาร เล่ม ๑๗ (ประชุมพงศาวดาร ภาคที่ ๒๘-๓๐). กรุงเทพมหานคร : คุรุสภา, ๒๕๐๗.
ประชุมหมายรับสั่ง ภาค ๕ ตอนที่ ๑ สมัยกรุงรัตนโกสินทร์ รัชกาลพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้า
เจ้าอยู่หัว จ.ศ.๑๒๑๓. กรุงเทพมหานคร: องค์การค้าคุรุสภา, ๒๕๔๘.
- ประมวล รุจนเสรี. พระราชอำนาจ. กรุงเทพมหานคร : สุเมธ รุจนเสรี, ๒๕๔๘.
- ประยูร สิทธิพันธ์. โฉมหน้าประวัติศาสตร์ ชุด ราชสำนักสยาม. พระนคร : สยาม, ๒๕๑๖.
- ปรีดี พิศภูมิวิถี. กฎมณเฑียรบาลฉบับเฉลิมพระเกียรติ. กรุงเทพมหานคร: กรมศิลปากร, ๒๕๔๘.
- ปรีดี พิศภูมิวิถี. ภูมิสถานพระราชวังหลวงกรุงศรีอยุธยาและขนบธรรมเนียมมราชสำนักบางประการ
ในกฎมณเฑียรบาล. ใน วินัย พงศ์ศรีเพียร, กฎมณเฑียรบาล ฉบับเฉลิมพระเกียรติผลงานวิจัย,
๓๒๓-๓๒๔. กรุงเทพฯ : โครงการวิจัยเมธีวิจัยอาวุโส สกว. “กฎหมายตราสามดวง:
ประมวลกฎหมายไทยในฐานมรดกโลก”, ๒๕๔๘.
- ปิยนาด บุนนาค. เอกสารประกอบการสัมมนาเชิงวิชาการประกอบการเรียนการสอนวิชาวิธีวิทยา
และการออกแบบการวิจัยคัดสรรทางประวัติศาสตร์. เอกสารอัดสำเนา, ๒๕๕๒.
- ปิยนาด บุนนาค. บทบาททางการเมืองการปกครองของเสนาบดีตระกูลบุนนาค. กรุงเทพมหานคร:
โรงพิมพ์พิมพ์เนศ. ๒๕๒๐.
- ป่าป้อนหลาน พิมพ์ที่ระลึกในงานพระชันษาครบ ๕ รอบ หม่อมเจ้าดวงจิตร์ จิตรพงศ์. พระนคร :
โรงพิมพ์พระจันทร์, ๒๕๑๑.
- มยุรี วีระประเสริฐ. โบราณคดีและประวัติศาสตร์ในประเทศไทย : ฉบับคู่มือครูสังคัมศึกษา.
กรุงเทพมหานคร : อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง, ๒๕๔๕.
- มหามกุฏราชวิทยาลัย. พุทธศาสนประวัติสมัยรัตนโกสินทร์และราชวงศ์จักรี ๒๐๐ ปี. กรุงเทพมหานคร:
กรุงสยามการพิมพ์, ๒๕๒๕.
- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. พัฒนศึกษา. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, ๒๕๒๔.
- มหาวิทยาลัยศิลปากร. โบราณคดีและประวัติศาสตร์ในประเทศไทย. กรุงเทพมหานคร:
อมรินทร์ พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง (มหาชน), ๒๕๔๕.
- มหาวิทยาลัยศิลปากร. มัตคเทศก์กับการนำเที่ยว. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยศิลปากร, ๒๕๒๘.
- มัทนียา พงศ์สุวรรณ, การนำเสนอแนวทางการสืบทอดพระปรีชาญาณแบบองค์รวมของสมเด็จพระเจ้าบรม

- วงศ์เธอ เจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์. วิทยานิพนธ์ปริญญาคุชฎีบัณฑิต, สาขาวิชาพัฒนศึกษาศาสตร์ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๕๓
- มัลลิกา พงศ์ปิตร์. ภาษาศาสตร์ที่หน้ารู้ วารสารของสมาคมภาษาและหนังสือแห่งประเทศไทยในพระราชูปถัมภ์. ๓๐ (๒๕๓๕) : ๘๐-๘๑.
- มานิจ ชุมสาย. ฝรั่งเศสในรัชกาลที่ ๔. เอกสารสัมมนาทางวิชาการเรื่อง “๓๐๐ ปี ความสัมพันธ์ไทย-ฝรั่งเศส” จัดโดยภาควิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหงร่วมกับโครงการศูนย์ยุโรปศึกษาทบวงมหาวิทยาลัย ณ หอประชุม ชั้น ๓ คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ๑๔-๑๕ ธันวาคม. กรุงเทพมหานคร : คุณพินอักษรกิจ, ๒๕๒๗.
- สมิธ, มัลคอล์ม. ราชสำนักสยามในทศวรรษของหมอมสมิธ. แปลโดย ศุภรัตน์ ธาราศักดิ์ กรุงเทพมหานคร: กรมศิลปากร, ๒๕๔๒.
- รวมพระราชนิพนธ์ในพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว เรื่อง ชุมนุมพระราชอาชญาและประชุมพระราชนิพนธ์ในรัชกาลที่ ๔. กรุงเทพมหานคร: องค์การค้าของคุรุสภา, ๒๕๔๘.
- รวมพระราชนิพนธ์ในพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว เรื่อง ประชุมประกาศรัชกาลที่ ๔. กรุงเทพมหานคร: องค์การค้าของคุรุสภา, ๒๕๔๘.
- รวมพระราชหัตถเลขาในพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว เรื่อง พระราชหัตถเลขาในพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว. กรุงเทพมหานคร: องค์การค้าของคุรุสภา, ๒๕๔๘.
- รวมเรื่องราชาภิเษกธรรมเนียมราชตระกูลในกรุงสยามพระราชานุกิจและอธิบายว่าด้วยยศเจ้า., ๒๕๔๑.
- รอบีต ไฮน์-เกลเดิน. แปลโดย นิธิ เอียวศรีวงศ์. แนวคิดเกี่ยวกับรัฐและสถาบันกษัตริย์ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้. สังคมศาสตร์ ม.เชียงใหม่ (เมษายน-กันยายน ๒๕๒๕): ๓-๔.
- ราชบัณฑิตยสถาน. พจนานุกรมราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.๒๕๔๒. กรุงเทพมหานคร: ราชบัณฑิตยสถาน, ๒๕๔๕.
- ราชชนิตี พากย์บาลีและภาคไทย. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ประยูรวงศ์, ๒๕๐๘. (ที่ระลึกในการพระราชทานเพลิงศพ พลโท พระยาศรีสุรราชภักดี (ม.ร.ว.ฉาย กำภู).
- รสิตา สีนอกเยี่ยม. การศึกษาวัฒนธรรมการสร้างสรรงานสถาปัตยกรรมจากพระราชพงศาวดารกรุงศรีอยุธยา. หน้าจั่วฉบับประวัติศาสตร์สถาปัตยกรรมและสถาปัตยกรรมไทย ๒ (กรกฎาคม ๒๕๔๗): ๘๒-๘๓.
- ละอองทอง อัมรินทร์รัตน์. การส่งนักเรียนไปศึกษาต่อต่างประเทศ ตั้งแต่ พ.ศ.๒๔๑๑-๒๔๗๕. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต, สาขาวิชาประวัติศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๒๒.
- ลักษณะไทย เล่ม ๑. กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๓๙.
- สมใจ นิมเล็ก. อุโบสถสถาปัตยกรรมไทย. กรุงเทพมหานคร: เมืองโบราณ, ๒๕๔๗.
- สมชาย พิเศษสุนทร. วัฒนธรรมประเพณี. พระนครศรีอยุธยา : เทียนวัฒนา, ๒๕๒๘.
- สมชาย สิริประเสริฐศิลป์. การศึกษารูปแบบสถาปัตยกรรมสมัยรัชกาลที่ ๔, ศิลปศาสตร์มหาบัณฑิต, ภาควิชาโบราณคดี สาขาวิชาโบราณคดีสมัยประวัติศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร, ๒๕๒๙.
- สมพงษ์ ทิมแจ่มใส. วัดมหาพฤฒาราม. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์เมืองโบราณ, ๒๕๒๖.
- สมิธ ศิริภัทร์และมยุรี วีระประเสริฐ. ทัพหลัง. กรุงเทพมหานคร: กรมศิลปากร, ๒๕๓๓.
- สมุดภาพพระเจ้าเจดีย์วัดบวรนิเวศวิหาร. กรุงเทพมหานคร: วัดบวรนิเวศฯ, ๒๕๕๑.

- สาระ มีผลกิจ. ราชสำนักฝ่ายในสมัยรัตนโกสินทร์. กรุงเทพมหานคร: อัมรินทร์บุคเซ็นเตอร์, ๒๕๕๑.
- สาระ มีผลกิจ. สตรีในราชสำนักสยามตั้งแต่รัชกาลพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวถึงรัชกาลพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว พ.ศ.๒๓๙๔-๒๔๖๘, วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต, ภาควิชาประวัติศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร, ๒๕๔๒.
- สายสกุลบุญนาค, ชมรม. สกุลบุญนาค. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๔๒.
- สุวรรณนา สัจจวีรวรรณ. เปรียบเทียบการดำรงรักษาเอกราชของประเทศไทยโดยพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ของพม่าโดยพระเจ้ามินดง และของญวนโดยจักรพรรดิคือตีก, วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต, สาขาวิชาประวัติศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๑๙.
- สุนิตย์ แสงช้า. บทบาทของมิชชันนารีในกาโปรแตสแตนท์ในการจัดการศึกษาภาคเอกชนในประเทศไทยระหว่าง พ.ศ.๒๓๖๗-๒๔๗๕, ปริญญาโท, สาขาวิชาประวัติศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตประสานมิตร, ๒๕๒๖.
- สันติ บัณฑิตพรหมชาติ. ความสัมพันธ์ระหว่างสถาบันพระมหากษัตริย์กับสถาบันสงฆ์ : ศึกษากรณีพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว, วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต, สาขาวิชาประวัติศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๒๘.
- สุภางค์ จันทวานิช. ทฤษฎีสังคมวิทยา. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๕๑.
- สุมน อมรวิวัฒน์. สมบัติพิพม์ของการศึกษาไทย. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๓๓.
- สุมน อมรวิวัฒน์และคณะ. ความคิดและภูมิปัญญาไทยด้านการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๓๕.
- สุวรรณ เพชรนิล. พุทธปรัชญาเบื้องต้น. ปราณบุรี: มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๒๔.
- สุวรรณ เพชรนิล. รองศาสตราจารย์ ภาควิชาปรัชญา คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง. สัมภาษณ์, ๑๑ กรกฎาคม ๒๕๕๕.
- สุวรรณ สัจจวีรวรรณ. เปรียบเทียบการดำรงรักษาเอกราชของประเทศไทยโดยพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ของพม่าโดยพระเจ้ามินดงและของญวนโดยจักรพรรดิคือตีก. วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต สาขาวิชาประวัติศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๑๙.
- สุนทร ชุตินทรานนท์. พม่ารบไทย : ว่าด้วยการสงครามระหว่างไทยกับพม่า. กรุงเทพมหานคร: มติชน, ๒๕๓๗.
- สุนทร ชุตินทรานนท์. บุเรงนองกะยอติเนรธา กษัตริย์พม่าในโลกทัศน์ไทย. พิมพ์ครั้งที่ ๓. นนทบุรี : หนังสือสายน้ำผึ้ง, ๒๕๔๔.
- สัญลักษณ์มหาวิทยาลัย. [ออนไลน์]. ๒๕๕๖. แหล่งที่มา: http://www.chula.ac.th/about/symbol_prakew/ [๒๕๕๖, พฤษภาคม ๒๐]
- สันต์กรณ์ย์. ๑๗ สมเด็จพระสังฆราช. พระนคร : สำนักพิมพ์คลังวิทยา, ๒๕๑๖.
- สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. ๒๐๐ ปี สมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระปรมานุชิตชิโนรส. กรุงเทพมหานคร: สำนักงาน, ๒๕๓๓.

สำเนาและคำแปลพระราชหัตถเลขาภาษาอังกฤษในพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว. พระนคร:

โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๑๔.

วรพร ภู่งศ์พันธุ์. กฎมณเฑียรบาลในฐานะหลักฐานประวัติศาสตร์ไทยสมัยอยุธยาถึง พ.ศ. ๒๓๔๘.

กรุงเทพมหานคร: สาขาวิชาประวัติศาสตร์ ภาควิชาประวัติศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๕๕.

วริยา ศิวะศรียานนท์ และทวิวัฒน์ ปุณฺทริกวิวัฒน์. บุคลิกภาพและลักษณะนิสัยของคนไทยใน

ทศวรรษของชาวตะวันตก สมัยอยุธยา พ.ศ.๒๔๗๕. กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๒๓.

วุฒิชัย มูลศิลป์. นโยบายการจัดการศึกษาของไทยในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว.

ปริญญาพนธ์, สาขาวิชาประวัติศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตประสานมิตร, ๒๕๑๒.

วิทย์ วิศทเวทย์. ปรัชญาการศึกษาไทย ๒๔๑๑-๒๔๗๕ กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์

มหาวิทยาลัย, ๒๕๔๔.

วินัย พงศ์ศรีเพียร, บรรณาธิการ. การพระศาสนาและการจัดระเบียบสังคมไทยตั้งแต่รัชสมัย

พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกฯ ถึงรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว.

ปริทรรศน์ประวัติศาสตร์. ใน รวมบทความเพื่อเป็นเกียรติแด่รองศาสตราจารย์วุฒิชัย มูลศิลป์

เนื่องในโอกาสเกษียณอายุราชการ พ.ศ. ๒๕๔๔. กรุงเทพมหานคร : รุ่งแสงการพิมพ์, ๒๕๔๔.

วิบูลย์ ลี้สุวรรณ. วัดบรมนิวาส. (หนังสือที่ระลึกในงานพระราชทานเพลิงศพพลตรี หม่อมราชวงศ์

เสนีย์ ปราโมช ๒๕๔๐) กรุงเทพมหานคร : อิมเมจ, ๒๕๒๔.

วิโรจน์ ไตรเพียร. ๙ รัชกาลแห่งราชวงศ์จักรี. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ คลังศึกษา, ๒๕๔๓.

วิมา ศรีธัญรัตน์. วิวัฒนาการลัทธิอาณานิคมถึงจักรวรรดินิยมสมัยใหม่. รวมบทความประวัติศาสตร์.

๒๑ (๒๕๔๒) : ๓๓๓-๓๔๔ และ ๓๙ .

วันทนีย์ ส่งศิริ. การขึ้นครองราชย์ของพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว. วิทยานิพนธ์ปริญญา

มหาบัณฑิต, สาขาวิชาประวัติศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร, ๒๕๒๕.

น. ณ ปากน้ำ. วัดบางขุนเทียนใน. กรุงเทพมหานคร: เมืองโบราณ, ๒๕๔๐.

น. ณ ปากน้ำ. วัดปฐมวนาราม. กรุงเทพมหานคร: เมืองโบราณ, ๒๕๓๙.

ศานติ ภัคดีคำ. วรรณกรรมพระพุทธศาสนาศรีลังกา-ไทย เอกสารประกอบโครงการเสวนาวิชาการ

ด้านประวัติศาสตร์ศิลปะ “ความสัมพันธ์ไทยกับศรีลังกาผ่านพุทธศาสนา-พุทธศิลป์” ความสัมพันธ์

ทางพุทธศาสนาและพุทธศิลป์ระหว่างศรีลังกา พม่า และไทย, กรุงเทพมหานคร: ภาควิชา

ประวัติศาสตร์ศิลปะ คณะโบราณคดี มหาวิทยาลัยศิลปากร ๒๕๕๕.

ศรีชัย พรประชาธรรม. วงศาวินยวาทด้วยระบบการศึกษาไทย, ดุษฎีบัณฑิต, สาขาวิชาพัฒนศึกษาศาสตร์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, ๒๕๔๗.

ศุภวัฒน์ เกษมศรี, ม.ร.ว. พลตรี และรัชณี ทรัพย์วิจิตร. พระอนุวงศ์ชั้นหม่อมเจ้าในพระราชวงศ์จักรี.

พิมพ์ครั้งที่ ๓, กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์บรรณกิจ, ๒๕๔๙.

ศุภวัฒน์ เกษมศรี, ม.ร.ว. พลตรี “พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวกับการเปลี่ยนแปลงใน

ประวัติศาสตร์สยามประเทศ” วารสารสมาคมประวัติศาสตร์ฯ ๒๗ (๒๕๔๘) :๓.

- ศุภวัฒน์ เกษมศรี, ม.ร.ว. พลตรี. คณะกรรมการชำระประวัติศาสตร์ไทยสำนักนายกรัฐมนตรี. สัมภาษณ์,
๑๕ สิงหาคม ๒๕๕๕.
- ศุภวัฒน์ เกษมศรี, ม.ร.ว. พลตรี. ที่รฤกฉลอง ๑๕๐ ปีวันประสูติ พระเจ้าบรมวงศ์เธอ พระองค์เจ้าเกษมศรีศุภโยค
กรมหมื่นทิวากรวงศ์ประวัติ ต้นสกุลเกษมศรี. กรุงเทพมหานคร : ราชสกุลเกษมศรี, ๒๕๕๐.
- ศักดิ์ชัย สายสิงห์. ศิลปะทวารวดี : วัฒนธรรมพุทธศาสนายุคแรกเริ่มในดินแดนไทย. กรุงเทพมหานคร: เมือง
โบราณ, ๒๕๔๗.
- อนันต์ชัย เลาะห์พันธุ์. โลกตะวันตกก่อนค.ศ.๑๔๙๒. กรุงเทพมหานคร : ศักดิ์โสภณาการพิมพ์, ๒๕๕๓.
- อนันต์ชัย เลาะห์พันธุ์. โลกตะวันตกก่อน ค.ศ. ๑๔๙๒. พิมพ์ครั้งที่ ๒. กรุงเทพมหานคร: ศักดิ์โสภ
ณาการพิมพ์, ๒๕๕๔.
- อนันต์ชัย เลาะห์พันธุ์, “Great Britain and Northern Ireland, United Kingdom of : สหราชอาณาจักร
บริเตนใหญ่และไอร์แลนด์เหนือ” สารานุกรมประเทศไทยในทวีปยุโรปฉบับราชบัณฑิตยสถาน (๒๕๕๐) :
๒๕๕-๒๕๖.
- อานันท์ กาญจนพันธุ์. ความคิดทางประวัติศาสตร์และศาสตร์ของวิจิตร. กรุงเทพมหานคร: อมรินทร์
พรินติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง, ๒๕๔๓.
- อาภา ภมรบุตร. หมอสอนศาสนาอเมริกา. กรุงเทพมหานคร, ๑๙๘๑.
- อุษณีย์ ธโนศวรรย์. การศึกษาในระบบ : ปฏิบัติการทางอำนาจผ่านความรู้และการสร้างความเป็น
อื่นให้กับชุมชนหมู่บ้าน, วิทยานิพนธ์ปริญญาคุชฎีบัณฑิต, สาขาวิชาพัฒนศึกษาศาสตร์
บัณฑิตวิทยาลัย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, ๒๕๔๕.
- เอ.บี.กริสโวลด์. พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้ากรุงสยาม. ม.จ. สุภัทรดิศ ดิศกุล ทรงแปล.
กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ดุสิตสัมพันธ์, ๒๕๓๔.
- เอเนก นาวิกมูล. ประวัติการถ่ายรูปยุคแรกของไทย. กรุงเทพมหานคร: สารคดี, ๒๕๔๘.
- แอนโทนี รีด. เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ในยุคการค้า ค.ศ. ๑๔๕๐-๑๖๘๐. แปลโดย พงษ์ศรี เลชะวัฒน์นะ (แปล)
เชียงใหม่: ซิลค์เวอร์ม, ๒๕๔๘.
- ฮอลล์, ดี.จี.อี. ประวัติศาสตร์เอเชียตะวันออกเฉียงใต้. แปลโดย วรณยุพา สนิทวงศ์ ณ อยุธยา.
กรุงเทพมหานคร : มูลนิธิโครงการตำราสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์, ๒๕๒๖.

ภาษาอังกฤษ

- Aasen, Clarence T. Architecture of Siam : a cultural history interpretation, Kuala
Lumpur : Oxford University, 1998.
- Bagshawe, L.E. The Kinwun Min-Gyi's London Diary. xiii 2006.
- Dumarçay, Jacques. The Palaces of South-east Asia Architecture and Customs.
Singapore: Oxford University Press, 1991.
- Finestone, Jeffrey. The royal family of Thailand : the descendants of King
Chulalongkorn. Paisarn Piammettavadhana, Wanna Purushahansa Bangkok:
Phitsanulok, 1989.

Gutman, Pamela. Burma's lost kingdoms : splendours of Arakan. Bangkok : Orchid Press, 2001.

Smart, Ninian. Concept and Empathy Essays in the Study of Religion. Hong Kong: THE MACMILLAN PRESS LTD, 1986.

Smitthi Siribhadra, Elizabeth H. Moore and Michael Freeman. Palaces of the Gods Khmer Art & Architectuer in Thailand. Bangkok : River Books 1992.